

Espanya contra Catalunya

JOSEP ESPUNYES

Al mes de desembre passat es va celebrar a Barcelona el simposi *Espanya contra Catalunya: una mirada històrica 1714-2014*. L'animadversió espanyola contra aquest acte cultural, basat en una perspectiva històrica objectiva, rigorosa i acadèmica, fou fulminant. La premsa «nacional» va esmolar la dextra i diaris com ara l'ABC, *El Mundo*, *El País* i *La Razón* la van deixar caure amb força contra el fet sobiranista català i el govern de la Generalitat de Catalunya. Al mateix temps, partits polítics com ara Ciutadans, Partit Popular i UPyD van denunciar el simposi a la fiscalia perquè hi veien «un delictes d'incitació a l'odi», una denúncia que no va prosperar. Curiosament, aquests mateixos partits no veuen cap mena de «delictes», ni d'«incitació a l'odi», en el gran atac que el català pateix actualment, ja sigui per via legislativa, com passa a l'Aragó, al País Valencià i a les Illes Balears, ja sigui per via judicial, juntament amb l'afebliment de competències educatives, com té lloc a Catalunya.

Un atac, sorprenentment, que ben poca crítica té, llevat de comptades excepcions, des de les files de la intel·lectualitat espanyola actual, sobretot de la diguem-ne progressista. Una intel·lectualitat que queda molt lluny d'aquella que l'any 1924 es va adreçar al general Primo de Rivera en defensa de la llengua i la cultura catalanes davant la persecució de què eren objecte per part del Directori militar; un govern que va fer que es tanquessin tots els centres catalanistes i que es dissolguessin els Pomells de Joventut, el moviment de nois i noies fundat per Josep M. Folch i Torres l'any 1920, amb una finalitat moral i patriòtica. Personatges com ara Gregorio Marañón, Ramón Menéndez Pidal, Concha Espina, Ángel Ossorio y Gallardo, Fernando de los Ríos, Azorín, Manuel Azaña, Claudio Sánchez Albornoz, Ramón Pérez de Ayala, José Canalejas, Juan de la Encina, etc., no

van dubtar ni un moment a pronunciar-se en defensa de la llengua nacional de Catalunya. Així, convençuts que «l'idioma és l'expressió més íntima i característica de l'espiritualitat d'un poble», i sabedors que les ordres i els decrets de la dictadura feririen greument la sensibilitat del poble català, amb conseqüències de rancúnies que en el futur serien molt difícils d'amosar, van voler fer saber «als escriptors de Catalunya la seguretat de la seva admiració i del seu respecte a la llengua catalana».

**El rebuf contra Catalunya,
contra tot el
que sigui català,
cada dia és més general
arreu de l'Estat espanyol**

Una presa de posició que tot seguit va tenir un gran ressò a Catalunya i que van contestar, amb motiu d'agraïment, la Reial Acadèmia de Bones Lletres, presidida per Francesc Carreras i Candi, i el Consistori dels Jocs Florals de Barcelona, presidit per Francesc Matheu, juntament amb diversos nuclis d'escriptors i artistes catalans, amb noms tan significats com els d'Àngel Guimerà, Apelles Mestres, Santiago Rusiñol, Joaquim Ruyra, Víctor Català, Ignasi Iglésias, Narcís Oller, Pere Coromines, Prudenci Bertrana, Amadeu Hurtado, Magí Morera i Galícia, Antoni Rubió i Lluch, Joan Estelrich, Alexandre Galí, Lola Anglada, Pere Bosch i Gimpera, etc.

Avui, davant «el problema català», la veu dels intel·lectuals i artistes espanyols —llevat de comptades excepcions, com s'ha dit anteriorment— ha emmudit, no piulen, amaguen el cap sota l'ala. Més ben dit, esperar que avui es pronunciïn a favor de la llengua i la cultura catalanes més aviat és somiar truites. Què ho pot fer, ens preguntem. Que no tenen una personalitat tan pronunciada com la d'aquells intel·lectuals espanyols del temps de Primo de Rivera? O potser és per qüestió d'interessos? És a dir, arriben a pensar que prendre una posició determinada a favor de la llengua i la cultura catalanes els pot barrar portes d'influència o fer-los perdre contractes i actuacions ben remunerats? ¿O potser és perquè tant se'ls en dona, de la llengua i la cultura catalanes? ¿O potser és per la supèrbia de ser més de tres-cents milions de parlants castellans que menystenen una llengua com la catalana, més reduïda numèricament que la seva però que socialment i culturalment és tan digna i vàlida com la seva? O potser és perquè tenen la tan suada unitat d'Espanya per sobre de tot i de tothom?

Francament, no ho sabem.

Sí que sabem, en canvi, que el rebuf contra Catalunya, contra tot el que sigui català, cada dia és més general arreu de l'Estat espanyol. Sobretot des de l'inici del procés sobiranista, començant per un fet tan elemental i democràtic com és el de tenir dret a decidir. Espanya contra Catalunya? Oi tant que sí! Cada dia més. Només cal veure la tirallonga d'insults que des de les Espanyes s'ha dedicat a la cantant Shakira pel fet d'«haver gosat» cantar una cançó en català, «Boig per tu», de Sau, en el seu darrer disc. Una mena de tornada al túnel del temps, diríem, pròpia dels anys de la postguerra, tan negres com una gola de llop. ♦